

Editoriál

[English version/Anglická verze](#)

Představujeme dubnové číslo 2017

Vážené čtenářky a čtenáři,

v následujícím textu představíme letošní první číslo časopisu Sociální pedagogika | Social Education. Tentokrát jsme ne zvolili variantu monotematického vydání, nicméně z obsahu příspěvků je patrná tendence věnovat se aktuálním tématům na poli sociální pedagogiky. Dubnové číslo se skládá z pěti příspěvků patřící do rubriky studie, z toho dva příspěvky jsme obdrželi od našich zahraničních partnerů.

Jako první jsme zařadili přehledovou studii **Volný čas ve výzkumném diskursu v konsekvencích témat sociální pedagogiky** autorů Veroniky Kolaříkové a Jiřího Němce z Katedry sociální pedagogiky PdF MU v Brně. Studie se cíleně zaměřila na metodologické designy domácích i zahraničních výzkumů, které byly tematicky vybrány rešerší z elektronických databází. Autoři studie předložili jasná hodnotící a srovnávací kritéria a svůj analytický postup ukotvili z pohledu současných způsobů trávení volného času. Autoři konkrétně popsali výsledky osmi výzkumných studií, zpracovaných kvantitativní metodologií. Prezentované výzkumné výsledky popisují zejména relační vztahy mezi proměnnými. Provenience jednotlivých studií pokrývala oblast USA, Číny a ČR.

Druhá studie je dílem kanadské autorky Katarzyny Twarogové, v současnosti studující na švédské univerzitě ve Stockholmu. Ve svém příspěvku nazvaném **Citizenship Education Cultivating a Critical Capacity to Implement Universal Values Nationally** se zabývá problematikou výchovy k občanství z pohledu inkluzivní společnosti. Autorka textu vycházela z díla Martha Nussbauma a Jamese A. Bankse jako představitelů dvou odlišných pojetí výchovy k občanství. V další části příspěvku zahrnuje do svého výkladu i jiné autory, například brazilského sociálního pedagoga a filosofa Paula Freire. Obsah příspěvku cíleně popisuje problematiku občanství, multikulturalismu a diverzity v kontextu rozvoje kritického myšlení žáků a utváření jejich hodnot. Příspěvek má charakter teoretické studie.

Ve třetím příspěvku se tým autorů z americké univerzity v Minnesotě (Brian Abery, Renáta Tichá, Laurie Kincade) zabýval tématem mechanismů sociální inkluze aplikovatelných na země střední a východní Evropy. Obsah příspěvku **Moving Toward an Inclusive Education System: Lessons from the U.S. and Their Potential Application in the Czech Republic and Other Central and Eastern European Countries** nejprve popisuje historický vývoj procesu sociální inkluze ve školství v USA, dále se zabývá vydefinováním inkluzivního vzdělávání a pokračuje přehledem výzkumů spojených se zvolenou problematikou. Výklad problematiky nemá prioritně za cíl prezentovat historicko-srovnávací analýzu, ale má inspirovat čtenáře k využití implementačních mechanismů inkluze ve svém edukačním prostředí.

V pořadí čtvrtý příspěvek v rubrice studie dubnového čísla má charakter výzkumné studie s názvem **Sklony ke konformitě jako potenciální sociální limit rozvoje nadání žáků**. Příspěvek je dílem autorek Ilony Kočvarové a Evy Machů z Ústavu školní pedagogiky Fakultě humanitních studií UTB ve Zlíně. Zajímavé a svou povahou náročné výzkumné téma je zpracováno pomocí metody dvoufaktorového sémantického diferenciatu ATER aplikovaného na vzorku 86 nadaných žáků (testovaných dle společnosti Mensa) z nižšího stupně víceletých gymnázií. Interpretace výsledků vychází z teorie racionální volby, konkrétně na relaci vynaloženého úsilí versus výše nákladů či úsilí žáků. V závěru článku autorky jmenují doporučení do edukační praxe, kterými lze minimalizovat konformitu nadaných žáků, aby nedocházelo ke vzniku sociálních bariér mezi těmito žáky.

Pátý příspěvek má rovněž povahu výzkumné studie, která je založena na kvantitativním metodologickém přístupu. Autorem textu **Spiritualita u studentů sociální pedagogiky a dalších oborů pomáhajících profesí** je Ondřej Vávra, Soňa Vávrová a Olga Pechová z Filozofické fakulty UPOL v Olomouci a Fakulty sociální studií OU v Ostravě. Obsah výkladu přináší kromě teoretického vymezení pojmu „spiritualita“ podrobný popis výzkumného postupu, reprezentovaného čtenými

ukázkami číselných dat. Metodou sběru dat pro zjišťování míry spirituality 334 respondentů byl Dotazník spirituální orientace. Zacilení příspěvku směřuje mj. do oblasti vzdělávání studentů pomáhajících profesí a to v souvislosti s podporou rozvíjení jejich míry spirituality jako faktoru optimálního způsobu života.

V dubnovém čísle představujeme také příspěvek španělského autora Sabina de Juan Lópeze do rubriky **Okno do světa**, který se zabývala definicí profese sociálního pedagoga ve Španělsku a rovněž i kontextem vzniku této profese. Za stěžejní textovou pasáž považujeme zejména výzvy k optimalizaci podmínek a uznání této profese, které charakterizovala v závěru svého výkladu. Představujeme také autorův krátký medailon.

V **recenzích** zařazujeme objektivní zhodnocení monografie autorů Čeňka, Smolíka a Vykoukalové *Interkulturní psychologie. Vybrané kapitoly* (2016), jejíž autorem je Michal Ševčík. V pořadí druhá recenze je dílem autarky Kateřiny Glumbíkové, která čtenářům přibližuje monografii Soni Vávrové, Karly Hrbáčkové a Jakuba Hladíka *Porozumění procesu autoregulace u dětí a mladistvých v institucionální péči* (2015).

Závěrečné poděkování patří všem členům redakční rady, autorům i recenzentům za jejich spolupráci na přípravě tohoto čísla. Bez společné energie a odhodlání budovat uznávaný a svým zaměřením výjimečný odborný časopis, by nebylo dovršení všech dosažených výsledků možné.

Redakce časopisu